

Ярон Матрас (1999) определя, че стандартизирането на ромската азбука има няколко основни функции: комуникативна, емблематична и политическа функция. Комуникативната функция служи за използване на писмената форма на ромския език между неговите носители, за целите на общуването. Емблематичната е нужна за показване възможностите на азбуката при превод на различни международни документи, на библията и др. Политическата функция е за демонстриране на възможността за употреба на азбуката дори и в случаи, когато ромският език не се говори (като например сред ромите от Испания).

В различните краища на света се налагат различни ромски диалекти като стандартни с цел създаването на съответна документация – книги, учебници и др. На Балканите като стандартен език се налага “йерлийският” или “арлийският” диалект, в Централна Европа – “словашкият”, а в Западна Европа и в света – “калдерашкият” диалект (Я. Ханкок, 1991).

Преди да се анализира и характеризира стандартизирането на даден език трябва да се уточнят някои основни понятия.

В случая първото понятие, което трябва да се въведе е “узус”. Според М. Виденов (2003) узусът обхваща всички елементи на изказа. Той е реалната речева практика, т.е. текстът или дискурсът при писмено или устно общуване. Узусът е реалното състояние на речта в дадена езикова общност.

Понятието “узус” е тясно свързано с понятието “норма”. Нормата, отново според М. Виденов (2003), представлява комплекс от приети от общественото мнение на носителите езикови средства – граматични и лексикални (структурни и неструктурни). Нормата на книжовния език възниква върху базата на определени наддиалекти. Книжовният език съдър-